

Posudek oponenta bakalářské práce

Název bakalářské práce: **Genderové rozdíly ve svědectvích z Osvětimi**

Autorka bakalářské práce: **Navrátilová Kristýna**

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Hana Valentová, Ph.D.

Oponovaná bakalářská práce patří mezi nestandardní studentské závěrečné projekty studujících obor psychologie s rozšířením o speciální pedagogiku snad ve všech aspektech. Volbou tématu, formou zpracování, prací s jazykem a rovněž rozsahem, který se blíží spíše práci rigorózní. Tyto kontexty je třeba při hodnocení bakalářské práce mít vždy na mysli. Jedná se o téma, které je na pomezí literární analýzy, rozboru náboženských otázek či až filosofického textu. Jako čtenář jsem po prvním čtení měla pocit, že je zde velmi málo psychologické linky a vlastně i té genderové, kterou jsem očekávala více explicitnější a analyzovanou nějakou formálně popsanou metodou analýzy dat. Přiznávám, že jsem musela po prvním přečtení práci odložit a mít od formulace posudku určitý odstup.

Tato strategie se ukázala jako potřebná. Možná podobně jako zrod samotné bakalářské práce pravděpodobně nevznikal s lehkostí, podobně je tomu i u čtenářského zážitku a formulace hodnocení výsledku. Nejedná se o empirickou práci v klasickém pojetí, kde by byly stanované nějaké výzkumné otázky. Autorka však opakovaně cíl své práce formuluje, snaží se i přes hutnost textu k němu opětovně vracet a připomínat. Téma je však vysoce analytické, pokouší se komparovat zkušenosti přeživších, kteří podali písemně zaznamenané svědectví z Osvětimi a hledá v nich optiku možných genderových rozdílů. Analyzovaná témata, byť jsou formulována věcně (např. hovory, náboženství, vztahy, sny, smrt...), jsou de facto klíčová existenciální témata, aktualizovaná např. v současné době i pozitivní psychologií např. v oblasti posttraumatického růstu.

Čili psychologických konsekvencí, tematizace a aktualizace traumatických vzpomínek, snahu o vyrovnání se, integraci hrůzných zážitků do svého osobního růstu a neukončit pod tíhou těchto zážitků svůj život dobrovolně, bychom v práci našli téměř na každé straně textu několik.

K výsledné práci mám tedy poměrně pozitivní postoj, je sice svérázná, ale svou mírou interpretace literárních zdrojů, dejme tomu kazuistického charakteru, svědčí o vyzrálosti autorky komparovat a analyzovat texty narativní povahy, analýza svědectví může být velmi cennou metodou analýzy dat. Navíc téma je stále aktuální, analýza svědectví přeživších či příchozích z různých válečných konfliktů je pro dnešní psychology velkou výzvou. Jedná se o hodnotný text. Přesto moje role

oponenta musí formulovat některé podněty, které by pro snadnější komunikaci se čtenářem mohly ještě celkový dojem zlepšit. Některé pasáže bych opravdu zredukovala, zkrátila (např. etapy vývoje svědectví z holokaustu) a více bych v diskusi, ale i v úvodu práce reflektovala přínos práce pro psychologa či aplikační potenciál práce pro poradenskou či terapeutickou práci. Tento aspekt by čtenáři jistě pomohl lépe sledovat záměr autorky. Prosím studentku, aby se u obhajoby na tyto oblasti zaměřila.

Výsledky kontroly v SiS nevedou k podezření, že by práce byla plagiátem. Studentka v závěrečné práci nedeklaruje použití nástrojů umělé inteligence, odevzdaný text je posuzován jako dílo vzniklé bez přispění AI.

Výslednou bakalářskou práci Kristýny Navrátilové doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 13. 5. 2024

Pavla Presslerová